

Povinnosti vlastníků vodních děl včetně rybníků

25.7.2024 - Nikola Velíšková | Krajský úřad Kraje Vysočina

Vodoprávní úřad (obecní úřad obce s rozšířenou působností) může vlastníkovu vodního díla uložit povinnost zpracovat manipulační řád vodního díla a předložit mu jej ke schválení. Vlastníci vodních nádrží včetně tzv. historických rybníků každopádně musí mít platné povolení vodoprávního úřadu k nakládání s povrchovými vodami.

Mezi základní povinnosti vlastníků vodních děl stanovené v § 59 vodního zákona patří:

- dodržovat podmínky a povinnosti, za kterých bylo vodní dílo povoleno a uvedeno do provozu, zejména dodržovat provozní a manipulační řád,
- udržovat vodní dílo v řádném stavu tak, aby nedocházelo k ohrožování bezpečnosti osob, majetku a jiných chráněných zájmů,
- provádět na vlastní náklad u vodního díla technickobezpečnostní dohled, pokud tomuto dohledu vodní dílo podléhá,
- provádět na svůj náklad opatření, která mu vodoprávní úřad uloží k odstranění závad zjištěných na vodním díle, zejména při vodoprávním dozoru,
- dbát pokynů správce vodního toku v případě mimořádných situací na dotčeném vodním toku,
- u vodního díla sloužícího ke vzdouvání vody ve vodním toku udržovat na vlastní náklad v řádném stavu dno a břehy v oblasti vzdutí a starat se v něm o plynulý průtok vody, zejména odstraňovat nánosy, překážky.

Technickobezpečnostní dohled nad vodními díly upravuje § 61 a § 62 vodního zákona. Jedná se o zjišťování technického stavu vodního díla, a to z hlediska bezpečnosti a stability a možných příčin jejich poruch. Provádí se zejména pozorováním a prohlídkami vodního díla, sledováním průsaku vod. Cílem je v maximálně možné míře snižovat nebezpečí jejich havárií. Z hlediska technickobezpečnostního dohledu se vodní díla rozdělují do I. až IV. kategorie podle rizika ohrožení lidských životů, možných škod na majetku v přilehlém území. Do I. kategorie patří např. vodárenské nádrže Mostiště a Vír, do IV. kategorie patří většina nádrží a rybníků na Vysočině, mimo jiné ty, kde byly zaznamenány problémy při letošních přívalových srážkách a na nich také musí vlastníci provádět technickobezpečnostní dohled, vést o něm záznamy a mají také povinnost přizvat příslušný vodoprávní úřad k prohlídce vodního díla jedenkrát za 10 let. Za porušení povinností hrozí vlastníkovu vodního díla sankce, které se pohybují v řádech desítek tisíc až jednoho milionu korun podle porušení konkrétního ustanovení vodního zákona.

„Vlastníci a provozovatelé vodních děl, především pak rybníků, musí věnovat zvýšenou pozornost stavu jejich hrází a dalších objektů. Pokud jsou vydané výstrahy na velké srážky, měli by provést kontrolu bezpečnostních přelivů a stavu výpustných zařízení, aby s nimi byla možná bezproblémová manipulace a nedošlo k přelití sypaných hrází, což by mohlo mít a často i mává pro rybník fatální následky. Je nutné mít rybník pod kontrolou a dozorem! V případě povodně se vlastník vodní nádrže řídí manipulačním řádem a pokyny příslušného povodňového orgánu. Pokud by mohlo dojít k poškození hráze, musí okamžitě varovat povodňový orgán obce pod vodním dílem a další příslušné povodňové orgány,“ vysvětluje radní pro oblast životního prostředí a zemědělství Pavel Hájek a doplnil: „řada historických rybníků na Vysočině bohužel nemá vybudované žádné nebo dostatečně kapacitní bezpečnostní přelivy, které dokáží bezpečně převést povodňovou vlnu. Kraj Vysočina dlouhodobě podporuje projektovou přípravu a spolu se státem i realizaci rekonstrukcí malých vodních nádrží, jejichž součástí je vždy zvýšení bezpečnosti vodní nádrže. Za poslední 4 roky tato

opatření kraj podpořil částkou 20 mil. Kč s tím, že celkové náklady podpořených akcí převyšují 100 mil. Kč.“

Závěrem lze dodat, že vlastnit vodní dílo tedy i rybník je nejenom radost, je to ale především starost a velká odpovědnost. Vždy je třeba vzít na zřetel, že mimořádná událost na vodním díle způsobená zanedbáním povinností vlastníka nebo laxním přístupem k manipulaci s vodou může zásadně ohrozit i okolí díla včetně vážných dopadů na soukromé majetky v nejhorším případě ohrozit i životy.

V Kraji Vysočina je velké množství rybníků, které jsou vodními díly a jejich vlastníci mají vodním zákonem (zákon č. 254/2001 Sb.) stanoveny jasné povinnosti. Vodní díla jsou stavby, které jsou určeny např. ke vzdouvání a zadržování vod, k ochraně a užívání vod, k nakládání s vodami, ochraně před škodlivými účinky vod, k úpravě vodních poměrů.

https://www.kr-vysocina.cz/vismo/dokumenty2.asp?id=4127666&id_org=450008